ПРВ ПРИВАТЕН УНИВЕРЗИТЕТ – ФОН СКОПЈЕ

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ПРВ ПРИВАТЕН УНИВЕРЗИТЕТ - ФОН
Бр. 01-19/4
17.07. 2020 год.
СКОПЈЕ

FON
FIRST PRIVATE
UNIVERSITY

БИЛТЕН

НА

Прв приватен универзитет – ФОН Скопје

БРОЈ 231

Скопје, 17.07.2020

С О Д Р Ж И Н А:

1. Рецензија за избор на еден наставник од научната област Меѓународно приватно право - 50806 и Меѓународно јавно право - 50806........................3724
2. Рецензија на ракописот „Сообраќајна криминалистика“ (практикум)..........3738
3. Рецензија на ракописот „Сообраќајна криминалистика“ (авторизирани предавања)..3741
4. Рецензија на ракописот „Криминалистичка тактика 2“.................................3745

РЕФЕРАТ

за избор на еден наставник од областа на Меѓународно приватно право - 50806 и Меѓународно јавно право – 50806 на Факултетот за правни и политички науки на ФОН Универзитет

Рецезентската комисија во состав: **проф. д-р Трајан Бендевски, проф. д-р Љубомир Данаилов Фрчкоски и проф. д-р Мерсел Билали**, именувана со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот донесена на седницата одржана на 13.06.2020 за избор и вработување на еден наставник во сите звања од областа на Меѓународно приватно право - 50806 и Меѓународно јавно право - 50806, по Конкурсот за избор/реизбор во наставно-научно звање и вработување објавен во дневен Печат НОВА МАКЕДОНИЈА од 16.04.2020 го понесува следниот:

И З В Е Ш Т А Ј

На конкурсот за за избор и вработување на еден наставник во сите звања од областа на Меѓународно приватно право - 50806 и Меѓународно јавно право - 50806, се пријави:

1. **проф. д-р Билјана Пулеска Јанушевска**

ПОДАТОЦИ ЗА КАНДИДАТОТ:

I. НАУЧЕН СТЕПЕН ДОКТОР НА НАУКИ ОД НАУЧНАТА ОБЛАСТ ВО КОЈА СЕ ИЗБИРА И ОСТВАРЕН ПРОСЕЧЕН УСПЕХ

Д-р **Билјана Пулеска Јанушевска,** родена во Охрид на 30.09.1978. Во Охрид завршила основно и средно образование. Во 2000 година дипломирала на Правниот факултет на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј " во Скопје- отсек **правосудни студии, на насоката за граѓанско право.**

Во периодот 2001-2003 година била студент на последипломските студии по Меѓународно право и меѓународна политика. По полагањето со одличен успех на пропишаните испити, кандидатот, на 08 Април 2005 го одбрани магистерскиот труд под наслов "*Одговорност на државите за меѓународни противправни акти*" и се стекна со **академски степен Магистер на правни науки од областа на меѓународното право**.

Кандидатот на прв циклус студии има остварено просечен успех од 8,54- на студиите на прв циклус.

На 05 февруари 2009 година, кандидатот ја одбрани докторската дисертација на тема "*Решавање на судирот на законите за граѓанско правните деликти во Европската унија и Република Македонија*" на Правниот факултет "Јустинијан Први", со што се стекна со **научен степен доктор на науки во областа на меѓународното право.**

Кандидатот има остварено просечен успех 10.00 на студиите од втор циклус студии.

Кандидатот одлично зборува, чита и пишува англиски јазик.

II. ПРОФЕСИОНАЛНА И СТРУЧНА ДЕЈНОСТ

Академскиот ангажман на кандидатот започнува во 2005 година на Универзитетот ФОН.

Во периодот од дипломирањето до 2005 година, кандидатот работи на Проектот финансиран од програматра на ЕУ Phare 99 за "Зајакнување на капацитетите на Министерството за животна средина и просторно планирање", како правник во област на област ЕУ Интеграција, апроксимација на националното законодавство на Р. Македонија со *Acquis Communitaire* на ЕУ во областа на животна средина кадешто работи на подготовка на закон за водите, подзаконски акти од областа и план за институционален развој на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Кандидатот до октомври 2005 била ангажирана и во Министерство за животна средина и просторно планирање, како советник за меѓународна регулатива и апроксимација, Сектор за регулатива и стандардизација, Одделение за меѓународна регулатива и апроксимација.

Кандидатот, во рамки на меморандумот за билатерална соработка помеѓу Република Македонија и Република Италија во периодот од 2009 до почетокот на 2012 е ангажирана како правен консултант во рамки на Правниот тим за животна средина на Универзитетот од Сиена за потребите на канцеларијата во Македонија на Италјанското министерство за животна средина, територија и море во областа на имплементација на Конвенцијата на ООН за Климатски промени, Протоколот од Кјото и правото на ЕУ за климатски промени во Република Македонија

Од 2005 до 2009 година е ангажирана како **соработник од областа на правните науки на Факултетот за правни науки** во состав на Првиот Приватен ФОН-Универзитет **во звање Асистент**.

На 20.05.2009 година со одлука на наставно научниот совет на Факултетот за правни науки, а по предлог на рецензионата комисија кандидатот е едногласно е **избрана за наставник од областа на правните дисциплини со звање доцент**.

На 29.04.2014 година со одлука на наставно научниот совет на Факултетот за правни науки која стапила на сила на 20.05.2009, а по предлог на рецензионата комисија кандидатот е едногласно е **избрана за наставник од областа на меѓународно право со звање вонреден професор.**

Од овој период, па се до денес, кандидатот има **наставен ангажман во научната област меѓународно- правна област по предметите Меѓународно јавно право, Меѓународно приватно право, Арбитражно право и Меѓународно трговско право** на Факултетот за правни науки и Факултет за политички науки во состав на ФОН Универзитет.

Кандидатот во периодот од 2010, со одлука на Ректорот на Универзитетот ФОН е назначена и извршува функција на **Универзитетски координатор за Еразмус програмата на ЕУ за академска мобилност**.

Од 25.09.2013 година со одлука на Ректорот, кандидатот е именувана и извршува функција на **координатор за меѓународна соработка во рамки на ректоратот на ФОН**. Од 2016, кандидатот, се до денес е назначена за Генерален Секретар на Универзитетот.

Кандидатот учествувала во **работата на повеќе работни групи на Универзитетот** за подготовка на општите правни акти на Универзитетот и во спроведување и правна поддршка на Универзитетските проекти.

Кандидатот истотака учествувала како обучувач на повеќе **конференции, трибини дебати и обуки,** во областа на евроинтеграциите и приближување на националното право кон придобивките на ЕУ, меѓународното право за правата на човекот, медијацијата и алтернативните методи за решавање на спорови и прекугранично управување со природни ресурси .

Кандидатот била член во:

- **Меѓуресорската координативна група за професионални квалификации**;
- **член на експертска работна подгрупа на Владата** на Република Македонија за приближување на законодавството во областа на животна средина, управување со води во 2005 година;
- член на **Работна подгрупа за Национална програма за апроксимација на законодавство**, за Мониторинг на напредокот во областа Климатски промени, како одговорна за директиви за Директива за трговија со емисии и директива за геолошко складирање на јаглерод диоксид;
- Член на работната група на Министерството за образование и наука **за реформи во високо образование**, претставник на ФОН Универзитет во 2018;
- **Член на работна група** на Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство за **реформи во водостопанството во 2019** година.

III. РЕАЛИЗИРАНИ ИСТРАЖУВАЧКИ И АПЛИКАТИВНИ ПРОЕКТИ И ДРУГ ПРОФЕСИОНАЛЕН И СТРУЧЕН АНГАЖМАН

Кандидатот повеќе од деценија учествува во спроведување на меѓународни и национални проекти за поддршка за институционален развој на органите на управата, хармонизација на националното законодавство со правото на Европскта Унија, подготовка на правни акти и прекугранично управување со природни ресурси и имплементација на меѓународни договорни инструменти во внатрешното право на државата.

Кандидатот, како правен консултант учествува во спроведување на следните проекти:

1. 2020- **Проект на ЕБРД за Регионална гасификација**, Проценка на еколошки и социјални перфорамнси (*Regional gasification project - North Macedonia, E&S Assessment*)
2. 2018- 2019 **ИПА проект за транспарентност** при подготовка на планови за **управување на прекугранични речни сливови** (River Basin Management And Transparency (RBMT) EuropeAid/155863/DH/ACT/AL)
3. 2018- 2019 **Проект на Глобален еколошки фонд за создавање услови прекугранична соработка и интегрирано управување со водни ресурси** во

поширокиот слив на реката Црн Дрим (GEF/FSP "Enabling transboundary cooperation and integrated water resources management in the extended Drin River Basin")

4. 2018- 2019 **ИПА Проект за мали шеми за наводнување** Small-scale, low-cost, environment friendly irrigation schemes: sites selection and preparation of full work tender dossier EuropeAid/137393/DH/SER/MK
5. 2018 **ИПА Проект за активно граѓанско учество во реформите на политиките за управување со води** ("Citizens active partner in water policy reforms" IPA/TAIB12-7457/1)
6. 2016-2017 **Проект на Глобален еколошки фонд за создавање услови прекугранична соработка и интегрирано управување со водни ресурси во поширокиот слив на реката Црн Дрим** (GEF/FSP "Enabling transboundary cooperation and integrated water resources management in the extended Drin River Basin" Global Water Partnership – Mediterranean)
7. 2016- 2017 **Проект за Реформи на сектор води на централно ниво** (Reform in water sector on central level EuropeAid/136828/IH/SER/MK)
8. 2016 **Проект Центар за правни совети и стратегии,** Република Србија (EuropeAid/131430/C/SER/RS Policy and Legal Advice Centre – PLAC, Serbia)
9. 2015 **Проект за техничка помош за зајакнување на институционални капацитети за апроксимација и имплементација на законодавството за животна средина во областа на управување со води** (MK-Skopje: IPA- Technical assistance for strengthening the institutional capacities for approximation and implementation of environmental legislation in the area of water management)
10. 2015 **Проект на УНДП/Градежен Факултет за поддршка за воведување на условите за управување со поплави во согласност со Директивата на ЕУ за поплави**, (RFP 05-2015 Support to Introducing the Flood Risk Management Requirements in Accordance with the EU Floods Directive, UNDP Проект 00089307 Restoration of the Strumica River Basin)
11. 2015 **ИПА Проект за техничка помош за за зајакнување на институционални капацитети за апроксимација и имплементација на законодавството за животна средина во областа на управување со води** (MK-Skopje: IPA-Technical assistance for strengthening the institutional capacities for approximation and implementation of environmental legislation in the area of water management),
12. 2014 **Проект на УНДП и Министерство за локална самоуправа за Иновативни решенија за пристап до услуги на локално ниво** ("Innovative Solutions for

Improved Access to Services at Local Level" Проект that is implemented by the UNDP in cooperation with the Ministry of Local Self-Government (MLSG)),

13. 2014 **Проект Развој на Национална студија за водни тарифи** ("Development of National Water Tariff Study", Republic of Macedonia, EuropeAid/ 130917/ D/ SER/ MK),
14. 2014 **Проект за техничка помош за за зајакнување на институционални капацитети за апроксимација и имплементација на законодавството за животна средина во областа на управување со води** (Technical assistance for strengthening the institutional capacities for approximation and implementation of environmental legislation in the area of water management)
15. **2014-2015 Проект на Федералното Министерство за надворешни работи**, (Federal Department of Foreign Affairs FDFA, Swiss Cooperation Office Skopje),
16. **2013- 2015- Проект на UNDP- GEF Проект за Реставрација на екосистемот Преспанско Езеро - имплементација на планот за управување со сливот на Преспанското езеро** *(Restoration of the Prespa lake ecosystem- implementation of the Prespa lake watershed management plan)*
17. **2013-2014- Проектот на IMG** (*Меѓународна група за менаџмент)* за подготовка на Извештајот на напредокот со имплементација на правото на ЕУ за подрачјета води и климатска акција;
18. **2013-2014- Проект на ООН** (UNOPS) за подготовка на проектот за овозможување интегрирана прекугранична соработка за водни ресурси во проширениот меѓународен слив на реката Црн Дрим;
19. **2013- Проектот на UNDP** *(Програмата за развој на ООН)* за Енергетско управување на локално ниво и за подготовка на правен акт за следење на потрошувачка на енергија
20. **2013- Проектот на UNDP** *(Програмата за развој на ООН)* за намалување на климатските промени преку подобрување на енергетската ефикасност во градежниот сектор,
21. **2013 - Проектот на UNDP** *(Програмата за развој на ООН)* за Подготовка за трета национална Комуникација кон Конвенцијата на Обединетите нации за климатски промени за подготовка на акт за инвентаризација на стакленичките гасови во Република Македонија
22. **2013 – регионалниот Проектот на UNDP** *(Програмата за развој на ООН)* за подготовка на методологија за локална акција за климатски промени и за имплементација на Конвенцијата на ООН во Република Македонија,

23. **2013- 2014 Проектот на GEF- UNDP** за Реставрација на преспанското Езеро – имплементација на планот за управување со сливното подрачје,
24. **2010-2013 проектот на UNDP** за Подготовка на Планот за упавување со прекугранични Преспа Парк,
25. **2012-2013 Проектот на на Амбасадата на Велика Британија** во Република Македонија, за подготовка на правни акти за водокориснички права
26. **Февруари- декември 2011 Проектот на МАНУ** за „Перспективи за примена на нуклеарна енергија во Македонија" каде работи како раководител на Компонента 5, правен советник за Подготовка на Стратешка студија за потребите, бенефициите и можните импликации и перспективи за примена на нуклеарна енергија во Македонија.
27. **2013** Кандидатот учествува во **координација на Twinning Project MK/07/IB/SO/05/** за дизајнирање, тестирање на Пилот програма за образование за возрасни за обука на обучувачи за доживотно учење, по основ на кој Универзитетот верификуваше програма за образование на возрасни.
28. **2010-2014 Проектот од програмата TEMPUS** за формирање на INTERFACE Центар на универзитетот и спроведување на активности за програма за доживотно учење на Универзитетот (*Developing and setting up measures for initiating, enhancing and sustaining Higher-Education-Society*).
29. **2005-2007 Проектот CARDS 2004** за зајакнување на Управување со животна средина прво како Раководител на компонента за правно уредување на индустриско управување а подоцна и како раководител на правна компонента за правно уредување на квалитетот амбиентениот воздух со задача да работи на подготовка на подзаконски акти за интегрирано спречување и контрола на загадувањето, заштита на квалитет на амбиентен воздух, и заштита на квалитетот на водите,
30. **2001-2004 - Проектот Phare 99** за "Зајакнување на капацитетите на Министерството за животна средина и просторно планирање", како правник во област на област ЕУ Интеграција и хармонизација на националното законодавство на Р. Македонија со Acquis на ЕУ во областа на животна средина

IV. УЧЕСТВО НА МЕЃУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ, РАБОТИЛНИЦИ, ОБУКИ И НАУЧНИ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ ВО ОБЛАСТА

Кандидатот со трудови и презентации учествувала на меѓународните научни конференции и тоа:

1. Седма меѓународна научна конференцијата за одржлив развој, енергетика, води и еколошки систем *(The 7th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems – SDEWES Conference)* , 1-7 Јули 2012,
2. Меѓународна научна конференција за климатски промени, островски држави и одржливи технологии-(*The World's CO2-friendly Scientific On-line Climate Conference "Climate Change, Island States and Sustainable Technologies",„Klima2012.de")*, 5-9 ноември 2012,
3. Седмата меѓународна конференција на Европскиот центар за мир и развој (ECPD) *(Seventh ECPD international conference reconciliation, tolerance and human security in the balkans "new balkans and european union enlargement")*, 21-22 Октомври 2011
4. Меѓународна Конференција Екологија и право, Ниш, 6 и 7 Април 2011
5. Конференцијата „INNOVATION AND REGULATION FOR SUSTAINABILITY", SEEU Campus, Септември 2011,
6. BALWOIS конференција (*International conference on water observation and information system for decision support, knowledge exchange and capacity building network water, climate and environment*), во Мај 2010
7. Меѓународна конференција за партнерство и дијалог- Предуслови за доброуправување за имплементација на придобивките на ЕУ во областа на животна средина, 27-30мај, 2009
8. Трет Регионален Курс по Меѓународно хуманитарно право, Белград, Факултет за политички науки, Септември, 2006.
9. Joint Vienna Institute, Виена , Семинар за јавно управување и структурни реформи: Јавно – приватно партнерство (*Seminar on public governance and structural reforms: Public and private Partnership*), Мај 2005
10. BALWOIS конференција (*International Conference on Water Observation and Information System for decision support*), во 25- 29 Мај 2004,

Кандидатот има објавени повеќе научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации и публикации од меѓународни конференции со позитивна оценка од меѓународен научен одбор и учествувала во научноистражувачки проекти значајни достигнувања во примената на научноистражувачки резултати.

Кандидатот има објавени најмалку шест рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно законот за Високото образование, во последните пет години пред објавување на огласот за избор и тоа:

1. Biologically-assisted fertilization and private international law, Prof. Dr. Biljana PULESKA, International magazine for social sciences “Vizione” Nr. 26/201634/2020, Open Access Journals, EBSCO (2020) ProQuest&Cite FactorOpen Access Journals, EBSCO (2014), Proquest & CiteFactor, First Published in August 2004 ISSN: 1409-8962- printed form; ISSN 1857- 9221- electronic form, UDC: 347.63:616.177-089.888.11 (497.7), page 111-123, електронско издание: https://drive.google.com/file/d/1nrcejgshckm7ED9QJrl7H2obozfc51BI/view?usp=drivesdk
2. Guaranteeing the human right to water, Prof. Dr. Biljana PULESKA, International magazine for social sciences “Vizione” Nr. 34/2020, Open Access Journals, EBSCO (2020) ProQuest&Cite FactorOpen Access Journals, EBSCO (2014), Proquest & CiteFactor First Published in August 2004 ISSN: 1409-8962- printed form; ISSN 1857- 9221- electronic form, UDC: 342.7:628.1 342.7:628.1]:341.24 page 183- 190, електронско издание: https://drive.google.com/file/d/1nrcejgshckm7ED9QJrl7H2obozfc51BI/view?usp=drivesdk
3. Affordability of water services as an element of the human right to water-the problem of implementation in Macedonia, Prof. Dr. Biljana PULESKA, International magazine for social sciences “Vizione” Nr. 34/2020, Open Access Journals, EBSCO (2020) ProQuest&Cite FactorOpen Access Journals, EBSCO (2014), Proquest & CiteFactor First Published in August 2004 ISSN: 1409-8962- printed form; ISSN 1857- 9221- electronic form, UDC: 342.7:628.1]:341.24(497.7) 291-296 https://drive.google.com/file/d/1nrcejgshckm7ED9QJrl7H2obozfc51BI/view?usp=drivesdk
4. General conditions for responsibility of states for internationally wrongfull acts, Prof. Dr. Biljana PULESKA, International magazine for social sciences “Vizione” Nr. 30/2018, Open Access Journals, EBSCO (2018) ProQuest&Cite Factor, First Published in 2004, ISSN: 1409-8962- printed, 295-305 pp, UDC 336.02 (497.7)UDC 336.02 (497.7), 117-131, електронско издание: https://drive.google.com/file/d/1_Fow8C56l0NMqFCUcf1C-BOAYn8vXZ-y/view
5. Applying the law of the place of the tort as connecting factor for determination of the applicable law for non-contractual obligations arising from violation of the right to privacy, reputation and other personal rights, Prof. Dr. Biljana PULESKA, International magazine for social sciences “Vizione” Nr. 27/2017, Open Access

Journals, EBSCO (2017) ProQuest&Cite Factor, First Published in 2004, ISSN: 1409-8962- printed, 239-249 pp, UDC 336.02 (497.7)UDC 336.02 (497.7), 239-249pp. Електронско издание
https://drive.google.com/file/d/0BxZD7QA_5LVLMTI0dTFoQ0U4UDA/view

6. Conflict of laws on non-contractualcliability for infringement of intellectual property rights, Prof. Dr. Biljana PULESKA, International magazine for social sciences "Vizione" Nr. 26/2016, Open Access Journals, EBSCO (2016) ProQuest&Cite FactorOpen Access Journals, EBSCO (2014), Proquest & CiteFactor First Published in Август 2004 ISSN: 1409-8962- printed form; ISSN 1857- 9221- electronic form, 142 pp, UDC 336.02 (497.7)UDC 336.02 (497.7), 145pp. Електронско издание https://drive.google.com/file/d/0BxZD7QA_5LVLYkc1TVhBdEJFaGc/view

Претходно, кандидатот има објавени повеќе научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации и публикации од меѓународни конференции со позитивна оценка од меѓународен научен одбор, како и стручни трудови и тоа:

А) Научноистражувачки трудови

1. *Macedonian water management policy and climate change, SDEWES12-0097 Macedonian water management policy and climate change, Archival Paper, selected for a journal special issue ("*Управување со води и климатски промени во Република Македонија"*), 12-0097,* страна 106, *SDEWES,* Book of abstracts, 2012,
2. *The implementation of the climate change regime in the Republic of Macedonia – some aspects on the EU emission trading scheme* („Имплементација на режимот на климатски промени во Република Македонија- некои аспекти на Шемата за трговија со стакленички гасови на ЕУ"), European Journal of Management and Public policy, 2012, страна 114 – 130
3. *Development tendencies of the conflict of law norms for non-contractual liability in Republic of Macedonia* ("Развој на правните норми за деликти во република Македонија"), Правни живот, број 10, 2011, Право и одговорност, Кораоничка школа природног права 2011,страна 357-370
4. *Стратешка студија за потребите, бенефициите и можните импликации*, завршен извештај на проектот перспективи за примена на нуклеарни електроенергетски извори во Република Македонија, 2011, МАНУ,

5. *Suggestion to ehence cultural dialogue, co-author Seventh ECPD international conference reconciliation, tolerance and human security in the balkans "new balkans and european union enlargement*", („Предлог за подобрување на меѓукултурен дијалог") зборник на трудови 2011, страна 265- 278
6. *Концептот за одговорност за штета врз животната средина согласно правото на Европска Унија и некои меѓународно приватно правни проблеми поврзани со одговорност за штета за прекугранична повреда на животната средина*, Зборник на трудови , Меѓународна Конференција Екологија и право, Ниш, 2011, книга на апстракти, страна 66
7. *Towards integrated management of the Prespa lake watershed – models for stakeholder involvement in the decision-making process* (*Кон интегрирано управување со сливот на преспанско езеро- модел за инволвирање на лицата со правен интерес во процесот на сонесување на одлуки*)- BALWOIS International Conference on Water Observation and Information System for decision support, објавен во зборник на трудови, труд бр. 2010-355, Март 2010
8. Примена на правилото „најтесна врска" за решавање на судирот на закоите кај граѓанско правните деликти со странски елемент во Република Македонија: релативизирање на општото колизионо решение, Годишник на ФОН Универзитет, 2009
9. *Human rights protection from infringement based on national, racial and religious basis in the provisions of the criminal legislation of the Republic of Macedonia and its harmonization with European legislation*, coauthor, („Заштита на човековите права од повреди на национална, расна и религиска основа во одредбитре на казненото право во Република Македонија и хармонизација со европското законодавство') Globalization of the Region – EU Perspectives as a Challenge, Third Annual Conference on European Union Integration- conference proceedings, University American college Skopje, труд 20, Мај 2008,
10. *Macedonia and the Globalization process and Euro-atlantic Integration, coauthor, Globalization of the Region – EU Perspectives as a Challenge* („Македонија и процесот на глобализација и евроатланска интеграција"), Third Annual Conference on European Union Integration- conference proceedings, University American college Skopje, труд 21, Мај 2008,
11. *The EU Water Framework Directive in Macedonia,* co-author („Рамковната директива за води на ЕУ во Македонија")- BALWOIS International Conference on Water Observation

and Information System for decision support, објавен во зборник на трудовиМај 2004 , труд број 2004-0023,

В) **Стручни трудови**

12. *Проценка на локалната акција за климатски промени во Вардарскиот и југосточниот плански регион,* Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за локална самоуправа, Ноември 2013, УНДП , изданија на македонски, англиски и албански јазик
13. *Стратешки концепт за улогата на просторното и урбанистичкото планирање за добро управување со клматските промени,* Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за локална самоуправа , Ноември 2013 УНДП , издание на македонски, англиски и албански јазик
14. *Измени и дополнувања на законот за Меѓународно приватно право: ново општо колизионо решение за меродавно право за вондоговорна одговорност за штета со странски елемент и можни импликации од неговата примена*, Правник, јуни 2011, страна 51
15. *Handbook for EU related work,* коавтор („Прирачник за ЕУ работи") Министво за животна средина и просторно планирање, мај 2010 ,
16. *Report on the requirements for establishment and operation of Prespa Lake Watershed Management Council* („Извештај за условите за формирање и работа на Советот за управување со сливот на Преспанско езеро"), UNDP, септември 2009
17. The implementation of the climate change regime in the Republic of Macedonia, Discussion paper, („Имплементација на режимот за климатски промени во Република Македонија) "Siena university legal team, октомври 2009, Bilateral cooperation IMELS and MOEPP
18. План за институционален развој на капацитетите за управување со животна средина на централно и локално ниво 2009-2014 за поглавје 27 на Националната програма за апроксимација на законодавство со Acquis Communautaire- Животна средина, Влада на Република Макеоднија, Август 2009
19. Analysis on local and regional economic development („Анализа на локален и регионален развој", GTZ , Извештај), Ноември 2004;
20. Legal and institutional analysis for compliance of domestic legislation with international climate change requirements- UNFCCC, COP's and Kyoto Protocol and EU" (Правна и инститционална анализа за усогласеноста на внатрешното право со барањата на

меѓународните инструменти во областа на климатски промени- Конвенција на ООН за климатски промени, Протоколот од Кјото и правото на ЕУ) , UNDP, Извештај, Декември, 2004);

21. Functional analysis and institutional development plan („Функционална анализа и план за институционален развој") Минситерство за животна средина и просторно планирање, Извештај Јули 2004;
22. „Empowering stakeholders towards sustainability of water management,, (овластување за заинтересираните страни кон одржливо управување со водните ресурси"), труд од конференција, International Conference on Partnership and Dialogue - Preconditions for Good Governance for Implementation of the EU Environmental Acquis, Maj 2009
23. "Model for the Involvement of Stakeholders in Water Management Issues" (Модел завклучување на заинтересирани страни за прашањата за управување со води), труд од меѓународната работилница- „Border lake protection and management network, International Workshop on Cross-border Lakes in South Eastern Europe, Maj, 2005
24. "Water rights" (Водни права) , IX Конференција " Водостопанство во Република Македонија", зборник на стручни трудови , октомври 2003 ;

V. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на прикажаното, како и од личните сознанија за кандидатот, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот д-р Билјана Пулеска Јанушевска во целост ги исполнува условите предвидени во Законот за високо образование и одредбите на Статутот на Прв приватен Универзитет – ФОН, за избор на наставник во звање редовен професор и тоа: 1. има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, 2. има научен степен доктор на науки од соодветната област, 3. има објавени најмалку шест рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со овој закон во последните пет години пред објавување на огласот за избор, 4. претходно кандидатот бил избран во звање вонреден професор, 5. Има активно познавање на англискиот јазик, 6, има способност за изведување на високообразовна дејност. Кандидатот учествувала во повеќе научноистражувачки проекти и апликативни проекти значајни за примената на научноистражувачки резултати, а преку учеството на меѓународни и домашни школи и семинари од оваа област постојано го надоградува своето знаење, и истото успешно го пренесува на студентите во рамките на наставата.

Имајќи го предвид претходно наведеното, Рецензентската комисија смета дека д-р Билјана Пулеска Јанушевска **во целост ги задоволува педагошките, научните и стручните критериуми, како и законските услови и условите предвидени со општите акти** на Прв Приватен Универзитет –ФОН за да биде избрана за наставник со звање РЕДОВЕН ПРОФЕСОР.

Врз основа на изнесеното, членовите на Комисијата имаат чест и задоволство да му предложат на Наставно-научниот совет на Факултетот за правни и политички науки при ФОН Универзитетот, да го избере кандидатот, д-р Билјана Пулеска Јанушевска за наставник од областа на меѓународното право, во звање **РЕДОВЕН ПРОФЕСОР**.

Скопје, 01,07,2020 **Рецезентска комисија:**

____

проф. д-р Трајан Бендевски, с.р. претседател

____

проф. д-р Љубомир Д. Фрчкоски, с.р. член

____

проф. д-р Мерсел Билали, с.р. член

РЕЦЕНЗИЈА

на ракописот **„Сообраќајна криминалистика (практикум“**

од авторот проф. д-р Методија Ангелески

Со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за детективи и безбедност, во состав на АУЕ-ФОН, Скопје, определени сме за членови на Рецензентска комисија за оценка на ракописот „Сообраќајна криминалистика (практикум)“, понуден од авторот проф. д-р Методија Ангелески.

Наведениот ракопис го проучивме и во врска со неговото оценување на ННС на ФДБ му го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот „Сообраќајна криминалистика (практикум)“ од авторот проф. д-р Методија Ангелески е напишан со компјутерска техника во Б 5 формат (фонт 11, проред 1,15).

Понудениот практикум содржи 132 страници, поделени во двесет и осум глави според редоследот на материјата што е застапена во неговиот ракопис „Сообраќајна криминалистика (авторизирани предавања)“, кој, исто така, го рецензиравме, како и дополнет со содржини со наслови и содржини што се составен дел на последните три глави. На крајот од ракописот на две страници е наведена релевантна литература од домашни и странски автори што творат во областа на криминалистиката и криминологијата.

Ракописот е структуриран на следниов начин:

1) според редоследот на главите застапени во авторизираните предавања се презентира текст за основните одредници на криминалистиката;
2) на концизен начин се прикажува значајна казуистичка граѓа (полициски и судски случаи од домашната и странската пракса);
3) казуистиката е проследена со богати илустрации (скици и фотографии);
4) се поставуваат прашања за проверка на знаењата во врска со материјата застапена во авторизираните предавања по сообраќајна криминалистика);
5) се решаваат задачи што се поврзани до протоколирање (документирање) на оперативни и процесни дејствија од областа на сообраќајната криминалистика (за што во завршницата на ракописот се вградени полициски обрасци);
6) се презентираат два комплетни оперативни предмети во врска со криминалистичка обработка на сообраќајни несреќи, по кои постапувала македонските сообраќајни криминалисти (со сите релевантни полициски материјали што му се доставуваат на јавниот обвинител).

Во првата глава (Основни одредници на сообраќајната криминалистика) се застапени елементарни сознанија за справување со сообраќајните кривични дела, како и неколку

задачи за проверување на знаењата во врска со поимот, предметот, целта и задачите на сообраќајната криминалистика (стр. 4-5).

Во втората глава се застапени задачи поврзани со планирањето на обработката на сообраќајни несреќи (6).

Во третата глава се содржани задачи во врска со примањето пријава за сообраќајна несреќа и за обезбедувањето место на сообраќајна несреќа (застапени се и задачи за креирање и решавање хипотетички случаи, и тоа со соодветно документирање (7).

Ваков пристап е применет и во наредните две глави, кои се однесуваат на обезбедувањето доказен материјал на место на сообраќајна несреќа, како и обезбедувањето возила кај сообраќајни несреќи (8).

Шестата глава се однесува на утврдувањето објективни околности и услови на сообраќајна несреќа. На ова место од ракописот е сместена богата казуистика (прикажани се десет случаи на судири на патнички возила или други видови сообраќајни несреќи, илустрирани со 10 скици), како и повеќе задачи во врска со оваа проблематика од областа на сообраќајната криминалистика.

Во наредните три глави (VII-IX), кои се однесуваат собирањето податоци за видливоста, за времето на настанување на сообраќајна несреќа, како и за утврдување учесници и сведоци на сообраќајни несреќи, вклучени се задачи за проверка на знаењата во врска со оваа проблематика (16-17).

X глава се однесува на мерки и дејствија за потрага по избегани учесници во сообраќајни несреќи (17-30). Овде се поместени пет случаи од домашната и странската криминалистичка практика, илустрирани со 11 фотографии, како и задачи во врска со оваа проблематика.

Во наредните четири глави застапени се задачи за проверка на знаењата, како и задачи што се однесуваат на креирање хипотетички случаи и нивно документирање во врска со поднесување кривична пријава, вршење увид кај сообраќајни несреќи и класификација на трагите (31-34).

Во XV глава застапена е казуистика од два случаи од пракса во врска со реконструкција на сообраќајни несреќи, како и задачи за спроведувањето на ова дејствие (35-36).

Ист ваков пристап е применет и во наредната глава што се однесува на спроведувањето криминалистички експеримент. На ова место се прикажуваат три случаи од криминалистичката сообраќајната практика (37-39).

На местото од наредните три последователни глави (XVII, XVIII и XIX), кои се однесуваат на процесните дејствија сослушување сведоци, деца жртви на сообраќајни несреќи и испитување обвинет, застапени се задачи во врска со проверка на знаењата, како и документирање на дејствија што ги спроведува сообраќајниот криминалист (40).

Во главата XX, која се однесува на тактиката на препознавање, вклучени се: казуистика (еден случај), како и задачи во врска со документирање на ова дејствие.

Во наредните пет глави (XXI-XXV) се поместени задачи што се однесуваат на следнава проблематика: криминалистичко-сообраќајни трасолошки и други вештачења, железнички сообраќајни несреќи, пожар во автомобил и превенција на сообраќајните несреќи. Застапени се и соодветни задачи во врска со оваа проблематика (41-44).

Во XXVI глава авторот Ангелески прикажува резултати од американско емпириско истражување што се однесува на утврдувањето причини за сообраќајни несреќи од судско медицински аспект (45).

Во наредната (претпоследна) глава од ракописот се поместени два комплетни случаи од македонската сообраќајна полициска пракса (48-98).

На крајот од ракописот се сместени полициски обрасци за документирање оперативни и процесни дејствија, кои корисниците на практикумот ќе ги користат при креирањето хипотетички случаи од областа на сообраќајната криминалистика (99-129).

2. Констатации и мислење

При анализирањето на понудениов ракопис ние како рецензенти стекнавме впечаток дека станува збор за конципирање на релевантно учебно помагало што им е потребно на студентите, а и на други корисници (особено на сообраќајни криминалисти кои се почетници во полициското работење).

Станува збор за првичен обид во македонската криминалистичка литература за изработување на ваков вид ракопис кои ја збогатува домашната сиромашна криминалистичка литература.

3. Заклучок и предлог

Со оглед дека станува збор за ракопис што ги задоволува сите универзитетски стандарди за труд од ваков вид, на Наставно научниот-совет на ФДБ му предлагаме да го прифати ракописот „Сообраќајна криминалистика (практикум)“ и да одобри негово користење во вид на учебно помагало по наставниот предмет **сообраќајна криминалистика.**

Рецензенти:

проф. д-р Борис Мургоски, с.р.

проф. д-р Стефан Буџакоски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

на ракописот **„Сообраќајна криминалистика (авторизирани предавања)“**

од авторот проф. д-р Методија Ангелески

Со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за детективи и безбедност определени сме за членови на Рецензентска комисија за оценка на погоре неведениот ракопис.

Понудениот текст внимателно го проучивме и во врска со ова на ННС на ФДБ му го доставуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. **Опис**

Ракописот „Сообраќајна криминалистика (авторизирани предавања)“, понуден од авторот проф. д-р Методија Ангелески, е во обем од вкупно 183 страници напишани во компјутерска техника (фонт 11, со проред 1,15). На две страници е распослана релевантна криминалистичка, криминолошка и друга литература, која авторот ја користел при изработката на ракописот (наведени се библиографски единици од странски и домашни автори).

Текстот се состои од вкупно 25 глави, кои се логично поврзани и претставуваат одраз на замислата на авторот Ангелески за начинот на обработување и презентирање на релевантната материја.

На почетокот од текстот (стр. 5 – 12) авторот се задржува врз основните одредници на сообраќајната криминалистика како специјализирана криминалистичка методика за обработка на сообраќајни несреќи (поим, предмет, задачи и цели на сообраќајната криминалистика).

Во втората глава (13-21) се изложува материја во врска со планирањето и обработката на сообраќајни несреќи.

Третата глава (22-27) се однесува на примањето пријава за сообраќајна несреќа и обезбедувањето место на сообраќајна несреќа. Овде се разработени мерки и дејствија што се значајни за почетокот на хеуристичкиот процес (мерки во случаи кога има починати учесници во сообраќајни несреќи; помош на повредени лица; обезбедување место на сообраќајна несреќа и регулирање на сообраќајот; расчистување сообраќајници; обезбедување возила; обезбедување траги).

Во четвртата глава (28-29) е објаснета тактиката и техниката на обезбедување доказен материјал на место на сообраќајна несреќа).

Петтата глава (30) се однесува на одземањето возила кај сообраќајни несреќи (привремено одземање, транспорт и сместување одземени возила и др.).

Во шестата глава (31-33) е разработено утврдувањето објективни околности и услови на сообраќајна несреќа. На ова место од ракописот се сместени неколку поглавја (сообраќајна ситуација; положба на патиштата; својства на коловозната површина; прилики на видливост, прегледност и атмосферски услови).

Во седмата и осмата глава (34-37) на концизен начин се опишува собирањето податоци за времето на настанување на сообраќајна несреќа и за видливоста.

За утврдувањето учесници и сведоци е сместен текст во деветта глава (38-39).

Во десеттата глава (40-48) од ракописот се определени и објаснети мерките и дејствијата за потрага по избегани учесници во сообраќајни несреќи.

Текст за известувањето за состојбата на местото на сторена сообраќајна несреќа и за поднесувањето кривична пријава против сторители на сообраќајни несреќи е содржан во единаесеттата глава (49-52).

Обемен текст за тактиката и техниката на спроведување увид кога се во прашање сообраќајни несреќи е вклучен во дванаесеттата глава (53-78).

Во тринаесеттата глава (79-87) станува збор за типовите траги и нивна класификација според настанувањето зависно од фазите на сообраќајната несреќа.

Четиринаесеттата глава (88-103) целосно и е посветена на морфологијата на траги од возила. При ова во ракописот се опфатени и прикажани разни видови траги (траги од возење; траги од сопирање; траги од блокирање; траги од лизгање; траги од занесување; траги од стружење на тркалата; траги од туркање и др.).

Во петнаесеттата глава (104-110) е разработена реконструкцијата на сообраќајна несреќа, а во наредната глава е застапен криминалистичкиот експеримент (111-113).

Сослушувањето сведоци и учесници во сообраќајна несреќа е опфатено во седумнаесеттата глава (114-126).

Одделна глава (осумнаесеттата) му е посветена на сослушувањето деца што се жртви или сведоци на сообраќајна несреќа (127-136).

Во две одделни глави (деветнаесеттата и дваесеттата) поместен е текст во врска со тактиката и техниката на спроведување на процесните дејствија испитување обвинет (137-141) и препознавање (142-145).

Наредните две глави (XXI, XXII) им се посветени на експертизите, и тоа на: авто-техничкото вештачење (146-148) и на криминалистичко-сообраќајните трасолошки и сродни вештачења (149-155).

За железничките сообраќајни несреќи станува збор во глава XXIII (156-158).

Во претпоследната глава од ракописот на концизен начин се разработени пожарите во автомобил (159-161).

Завршната глава (XXV) се однесува на превенцијата на сообраќајни несреќи (162-179), во чии рамки се опфатени неколку поглавја (превентивно значење на контролата и регулирањето на патниот сообраќај; сообраќајно образование; улога и значење на училишните сообраќајни патроли и др.).

2. Констатации и мислење

Македонската криминалистичка литература се уште е прилично сиромашна и покрај тоа што кај нас криминалистиката како самостојна наука во универзитетски рамки се изучува уште од 1977 година, кога за првпат е воведено високо криминалистичко образование со започнувањето со работа на државниот Факултет за безбедност (единствен во тогашната заедничка држава СФР Југославија). Но неспорен е фактот дека криминалистиката се развива и си наоѓа свое место не само во сите студиски програми на државните и приватните факултети, туку и во учебничката и периодичната стручна литература.
Секое криминалистичко научно остварување неизбежно се вградува во мозаикот на се уште скромната криминалистичка книжевност во Република Северна Македонија, така што секој научен и стручен труд влева надеж дека криминалистичката наука наоѓа плодна почва во нашата земја и се очекува и натаму да ги зацврстува своите позиции во македонската научна орбита.
Во таа насока го препознаваме и ова најново остварување на проф. д-р Методија Ангелески, наш најзастапен автор во македонската криминалистичка литература. Неговиот креативен дух, неисцрпната енергија и неколкудецениската посветеност на продлабочено проучување криминалистички практични и теоретски проблеми, придонесоа да го спознаеме и неговиот најнов обид за збогатување на македонската универзитетска криминалистичка литература.
Од неговата научна работилница овојпат произлезе ракопис посветен на проучувањето на сообраќајната криминалистика како одделна криминалистичка методика за откривање, докажување и разјаснување сообраќајни кривични дела, скриени во пазувите на сообраќајната несреќа како специфичен кривично-правен настан.
Станува збор за првичен обид во нашата криминалистичка литература да се приопштуваат научни и стручни сознанија што се однесуваат на криминалистичко-методичната обработка на сообраќајните несреќи.
Неговиот обид во вид на авторизирани предавања (што по истоимениот наставен предмет ги држи на Факултетот за детективи и безбедност уште од неговото формирање) да пополни присутна празнина во учебничката литература во нашата земја придонесува за натамошен развој на криминалистичката методика и за криминалистиката во целост и поттикнува ваквиот пионерски потфат да се надгради со уште порелевантна книга од македонски криминалисти во врска со оваа проблематика.
Авторот во предговорот научно коректно наведува дека приопштената материја во ракописот првенствено произлегува од перото на неговиот учител проф. д-р Владимир

Водинелиќ (неизбежно скратена и дидактички прилагодена според обемот и потребите на акредитираната студиска програма на наставниот предмет **сообраќајна криминалистика** што се изучува на Факултетот за детективи и безбедност), но истовремено тој е и автор на четири глави што се негово авторско дело (станува збор за текст содржан во следниве четири глави: I, X, XVII, XXV).

3. Заклучок и предлог

Понудениов ракопис што го рецензиравме ги исполнува сите универзитетски стандарди предвидени за авторизирани предавања од соодветна научна област. Авторот при проучувањето и презентирањето на проблематиката од областа на криминалистичката методика во врска со обработката на сообраќајни несреќи како специфични кривични настани што индицираат на постоење на кривични дела против јавниот сообраќај, успеал да ја прикаже оваа сензитивна криминалистичка проблематика на начин што е сосем јасен и достапен за читателите на кои им е наменета оваа книга што ја рецензиравме.

Тргнувајќи од сево што е погоре наведено, на ННС на ФДБ му предлагаме да го прифати и да одобри објавување на ракописот **„Сообраќајна криминалистика (авторизирани предавања)“** од авторот проф. д-р Методија Ангелески во вид на авторизирани предавања заради изучување на материјата предвидена според акредитираната содржина на наставниот предмет **сообраќајна криминалистика**, кој го изучуваат студентите на ФДБ.

Рецензенти:

Проф. д-р Борис Мургоски, с.р.

Проф. д-р Стефан Буџакоски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

на ракописот „**Криминалистичка тактика 2** " од авторот

проф. д-р Насер Етеми

Со одлука на седница на Наставно научниот совет на Факултетот за детективи и безбедност одржана на 20.05.2020 година на Американскиот универзитет на Европа – ФОН, избрани сме за рецензенти на ракописот понуден како учебник со наслов „Криминалистичка тактика 2" (на албански јазик, прво издание) од авторот проф. д-р Насер Етеми.

Темелно го проучивме понудениот ракопис под погоренаведениот наслов и во врска со ова го поднесуваме следниов

И з в е ш т а ј

I Опис

Ракописот се состои од густо напишан текст распослан на вкупно 342 страници (просечно по 44 реда на страница во Times New Roman, фонт 12 со 1,0 проред) + 8 страни попис на библиографски единици (од домашни и странски автори, и неколку правни и интернет извори).

Структурата на текстот ја сочинуваат вкупно 12 глави наведени според следниов редослед, и прилог кон текстот:

- Вовед во Криминалистичката тактика 2
- Тактика на испитување на обвинет
- Тактика на сослушување на сведок
- Тактика на сослушување на деца
- Тактика на сослушување на посебни категории на граѓани
- Посебните истражни мерки
- Тактика на вршење на увид на место на настан
- Реконструкција на местото на настан
- Вештачење
- Привремено обезбедување и одземање на предмети и имот
- Претрес
- Тактика на препознавање
- Соочување

Во почетокот на книгата наместо вовед се опишува значењето што го имаат органите за внатрешни работи во преземање на процесните дејствија, нивната законска позиција. Исто така се посветува внимание и на улогата на Јавниот обвинител во

преземање на процесните дејствија при откривање и докажување на кривичните дела, како е регулирана постапката со закон, основните принципи на водење на испитувањето.

Во првата глава насловена како *Тактика на испитување на обвинет* се обработуваат правилата на испитувањето на обвинет. На почетокот посебен акцент се посветува на основните принципи за вршење на испитувањето, потоа се наведени подготовките што треба да се направат за спроведување на ова дејствие. Понатаму се обработени детално и трите фази на испитување, воведната фаза, фазата на слободното излагање како и фазата на поставување на прашања. Значајно место во обработка на ова глава се посветува на некои тактички методи кои се применуваат во криминалистичката практика при испитување на обвинет кај нас, како и некои практики што ги познава западноевропската криминалистичка. На крајот на ова глава авторот го обработува откривањето на лагите врз основа на вербалното и невербалното однесување на осомничениот при неговото испитување. Ова глава завршува со документирањето на извршениот разговор.

Втората глава е посветана на *сослушување на сведоците*. На почеток на ова глава се наведува значањето што го има сослушувањето на сведоците во постапката. Во ова глава посебно место се посветува на психолошките елементи на исказот на сведокот. Понатаму во ова глава се дадени видовите на сведоци, подготовките што треба да се направат за сослушување на сведоците, и после обработувањето на трите фази на сослушување се обработува и криминалистичката тактика на сослушување на сведоци кои не ја зборуваат вистината.

Во третата глава се наведени тактиките на сослушување на деца. Оваа глава почнува со основните карактеристики и значењето што го има сослушувањето на децата во откривањето и докажувањето на кривичните дела. Понатаму се наведени трите фази на сослушување на децата, улогата што го има истражителот во подобрување на комуникацијата со децата во текот на сослушувањето, како треба да се однесува при првата средба со децата, како се гради односот со него. На крајот на ова глава се наведени основните правила на однесување со деца при признавање на извршување на кривично дело.

Четвртата глава од учебникот е посветана на *тактиката на сослушување на некои посебни категории на граѓани* при нивното сослушување. Посветено е посебно внимание на сослушувањето на жртвите на кривичните дела, значењето на сослушување на старите лица, на душевно болните лица, на експертите. Како посебен

дел на ова глава е и признавањето на извршување на кривично дело, видовите на признавање, мотивите, лажното признавање, како и тактиката на обезбедување на признавање на вина.

Во следната глава насловена како *Посебни истражни мерки* е објаснето значењето што ги имаат овие мерки при откривање и докажување на кривичните дела и нивните сторители. Во ова глава покрај основните законски правила што се потребни за почитување на примена на овие мерки обработени се и криминалистичките карактеристики на секоја посебна истражна мерка.

Шестатта глава се однесува на *увидот на лице место*. На почеток на ова глава авторот ги опишува целите за вршење на увид на лице место. Претставени се дејствијата на првите полициските службеници кои пристигнуваат не местото на настанот, преземените активности, заштитата на животите, личната безбедност и сопственоста на граѓаните, мониторирањето на одреден реон и сл. Понатаму се наведени мерките кои ги презема екипата за увид, планот на дејствување, методите на откривање на трагите на местото на настанот, како се земаат тие траги, обезбедувањето, пакетирањето, транспортирањето до местото каде што се врши нивното нивното екзаминирање. Посебно внимание му е посветено на документарињето на увидните дејствија.

Во текстот на седмата глава опишано е *криминалистичката реконструкција*. Обработена е криминалстичката реконструкција од аспект на правното регулирање, целите на криминалистичката реконструкција, лицата кои се ангажираат, видовите на кримиалистички реконструкции, планирањето и методите на реконструкција на настан. Обработени се основните правила за актот на вршење на криминалистичка реконструкција. Како посебна форма на криминалистичка реконструкција е обработена реконструкција со компјутерското симулирање.

Во текстот на осмата глава обработено е *вештачењето*. Дадени се воведните забелешки во однос на значаењето на вештаечњето во текот на преткривичната и кривичната постапка. Понатаму продолжува со правно процесните аспекти на вештачењето и видовите на вештачење. Посебно внимание му се посветува на судските вештачења и криминалистичките вештачења.

Привременото обезбедување и одземање на предмети и имот е обработено во деветтата глава. По воведните забелешки и правното регулирање на привременото обезбедување и одземање на предмети и имот наведени се органите кои можат да преземат такви дејствија. Понатаму се обработува начинот на постапување со

сомнителните предмети. Посебно внимание се посветува на управувањето со привременото одземените предмети и имот од страна на Агенцијата за менаџирање со конфискуван имот.

Десетатта глава е посветена на *претресувањето*. Дадено е поимното одредување на претресот како едно дејствие кое што го преземаат органите на внатрешни работи по наредба на судот со цел откривање на сторителот на казнените дела, или другите лица кои се значајни за некоја судска или административна постапка, предмети или човечки безживотни тела. Понатаму се објаснети правните основи на претресувањето, подготовките што се преземаат, видовите на претреси, како се врши претресување на куќа, лица, на транспортни средства, барањето на компјутерскиот систем, претресувањето на лицата со имунитет, и начинот на постапување со предмети кои се одземаат при претресот.

Единаесетатта глава од учебникот го обработува *препознавањето*. Опишан е правниот основ на препознавањето како едно значајно процесно дејствие. Понатаму се продолжува со подготовките што се преземаат, како што се определувањето на субјектите, објектите, времето на вршење на препознавање. Понатуму во оваа глава е обработена тактиката на препознавање на лица, предмети, непознати трупови, и на местото на настан.

Последната глава е посветена на *соочувањето*. Во оваа глава авторот ни ја претставува суштината на соочувањето, почнувајќи од тактиктиката на соочување, од планирањето и подготвувањето на соочувањето, основните тактички правила за соочувањето па се до фиксирањето на резултатите од соочување.

II Констатации

Врз основа на погоре изнесениот опис на ракописот кој ни беше доставен констатиравме дека овој ракопис ги задоволува сите стандарди за труд од ваков тип.

III Заклучок

Погоре наведените констатации упатуваат на заклучокот дека анализираниот ракопис (понуден како учебник под наслов „Криминалистичка тактика 2“) од авторот проф. д-р Насер Етеми ги задоволува стандардите на учебник од оваа научна област.

Скопје, 16.06.2020 г. Рецензенти

проф. д-р Ќебир Авзиу, с.р.

____

проф. д-р Мухамет Рацај, с.р.

____